

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.V.21.246/2022/2.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Puskás Péter bíró

A felperes:

felperes

A felperes képviselője:

ügyvédi iroda (ügyintéző: dr. Bacskai Edina ügyvéd, cím1.)

Az alperes:

alperes1

Az alperes képviselője:

ügyvédi iroda1 (ügyintéző: dr. Vigh András ügyvéd, cím2)

A per tárgya:

Állami támogatás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 48.Pf.630.575/2022/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 28.P.87.068/2021/11.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

A végzés ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes házastársa, néhai név a Magyar Kormány Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés című, szám kódszámú Felhívására (a továbbiakban: Felhívás) előterjesztett támogatási kérelmét a hatóság (a továbbiakban: Támogató) 2016. május 1. napjával szám1 iktatószámon kiállított okiratban támogatásra alkalmasnak minősítette. A jóváhagyott terület nagysága 10,5093 hektár volt.

[2] Néhai név 2017. január 20. napján vis maior miatti részleges visszavonási kérelmet terjesztett elő, amelyben a szám2 azonosító számú poligon területét jogszerű földhasználatra hivatkozással 5,0897 hektárra csökkentette. A kérelem alapján a Támogató a kibocsátott támogatói okiratot módosította, és 2017. június 23. napján szám4 iktatószámmon kibocsátotta az egységes szerkezetbe foglalt támogatói okiratot, amelyben a támogatható területet 5,0897 hektárban határozta meg.

[3] A Magyar Államkincstár a 2019. január 16. napján szám3 iktatószámú levélben értesítette néhai névet, hogy a kifizetési kérelmét elutasította, mert a szám2 azonosító számú poligon tekintetében az egybeművelés tényét állapította meg. Rögzítette, hogy a lefolytatott ellenőrzések eredményei alapján az igényelt terület és az ellenőrzéseket követően megállapított terület közötti különbség meghaladja az ellenőrzéseket követően megállapított terület 50%-át.

[4] név 2017. augusztus 11. napján elhunyt, a perben érvényesített követelés jogutódja a felperes, aki a kifizetést elutasító döntés ellen kifogást nyújtott be. Az alperes a kifogást az szám5 iktatószámú döntésével elutasította.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes a keresetben arra kérte kötelezni az alperest, hogy fizessen meg 2.228.763 forintot és járulékait. A keresettel érvényesíteni kívánt jogot a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:1. § (1) és (2) bekezdésében, 6:2. § (1) bekezdésében, 6:4. § (1) bekezdésében, 6:35. § (1) bekezdésében, 6:137. §-ában és 6:138. §-ában az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a Központi Költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybe vételével kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 22/2016. (IV.05.) FVM rendelet 1. § 20. pontjában és 23. § (4) és (5) bekezdésében jelölte meg. A felperes keresetének ténybeli alapja szerint a kibocsátott támogatói okirat szerződésnek minősül, amely alapján a kibocsátó hatóság arra vállalt kötelezettséget, hogy a projekt megvalósítási ideje alatt meghatározott feltételek teljesülése esetén a kedvezményezett részére kiutalja a támogatási összeget. Az alperes azonban ezen kötelezettségeit nem teljesítette, szerződésszegést követett el, ezért a felperes jogosult a teljesítést követelni.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.228.763 forintot és ennek járulékait. Az elsőfokú bíróság szerint a kedvezményezett és a támogató hatóság között a támogatói okirat kiállításával jogszabályon alapuló polgári jogi kötelelem jön létre, amelyben a felek jogait és kötelezettségeit jogszabályok és az azok alapján kiadott pályázati Felhívás, valamint az általános szerződési feltételek állapítják meg. Az alperes szerződésszegést követett el, mert nem tudta bizonyítani, hogy jogszerűen tagadta meg a perbeli poligonok után a felperes által igényelt támogatási összeg kifizetését.

[8] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította. Azzal egyetértett, hogy a kedvezményezett és a támogató hatóság között a támogatói okirat kiállításával jogszabályon alapuló polgári anyagi jogi kötelelem jön létre. Ezzel ellentétben állónak tartotta azonban az elsőfokú bíróság ítéletének azon indokait, hogy az alperest közigazgatási jogi értelemben vett hatóságnak minősítette.

[9] A másodfokú bíróság álláspontja értelmében nem alkalmazhatóak az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) rendelkezései, így az alperes nem minősül az Áht. 9. § szerinti hatóságnak sem. Kifejtette, hogy a támogatási

szerződés úgynevezett kooperatív-támogatási kapcsolat kialakítására irányuló vegyes jogági szerződés, amelyben a támogatást nyújtó félként az állam mint magánjogi jogalany jár el. A szerződéses jogviszony lényeges elemeit a Felhívás, a támogatói okirat, illetve ez utóbbi alapján az általános szerződési feltételek, általános útmutatók, illetve mögöttes jogszabályi rendelkezések határozzák meg.

[10] Mindebből arra következtetett, hogy önmagában a támogatói jogviszony létrejötte nem keletkeztet alanyi jogosultságot a kifizetésre. Az egyes évekre vonatkozó kifizetési kérelmeket a Magyar Államkincstár bírálja el, amely azt vizsgálja, hogy a kedvezményezett az adott évre vonatkozóan megfelelt-e valamennyi – a jogviszony részévé vált egyes jogszabályokban foglalt – feltételeknek.

[11] A másodfokú bíróság rámutatott, hogy nem az alperesnek kellett a perben bizonyítania a kifizetés megtagadásának jogszerűségét. Annak igazolása, hogy a támogatási feltételeknek az adott évre vonatkozóan maradéktalanul megfelelt, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdése alapján felperes bizonyítási érdeke volt. A másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat körében elvégezte a saját jogi álláspontjának megfelelő anyagi jogi pervezetést azzal, hogy az elkülönítési kötelezettség bizonyítása a felperesre hárul.

[12] Nem fogadta el a felperes azon érvelését, hogy a jogviszony létrejöttekor a Felhívás szövege nem tartalmazta az elkülönítési kötelezettséget. A kifizetési kérelmet elutasító döntéssel szembeni kifogásban foglaltak alapján arra következtetett, hogy a felperes jogelődje tisztában volt az egybeművelés és az elkülönítési kötelezettség egymáshoz kapcsolódásával. Nem fogadta el a felperes azon érvelését, amely szerint az egybeművelés ténye az érintett poligon esetén nem állapítható meg és nem terhelte elkülönítési kötelezettség. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az egybeművelés fogalom nem azonosítható az elsőfokú bíróság által hivatkozott egybeművelés fogalmával. Megítélése szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az alperes a kifizetés elutasításával megszegte volna a felek közötti szerződést, ezért az elsőfokú ítéletet teljes egészében megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem

[13] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül, az elsőfokon eljáró bíróság ítéletét hatályában tartsa fenn, illetve utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

[14] Érvelése szerint nem terhelte a jogelődjét elkülönítési kötelezettség. A másodfokú bíróság tévesen értelmezte a Felhívás 2. számú melléklet 2. pontját. Ha mégis terhelte volna az elkülönítési kötelezettség, akkor a felperes bizonyítási szükséghelyzetben van, mivel nem tudja pontosan mit és mivel szemben kell bizonyítania. Álláspontja értelmében a másodfokú bíróság tévesen értelmezte az ügyre vonatkozó körülményeket, mert az állított „poligon túllógás” nem az eredeti támogatói okiratban jóváhagyott 5,2463 hektár és 5,0897 hektár közötti különbség, hanem az 5,0897 hektár és az elutasításkor rögzített 4,9797 hektár közötti különbség.

A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[15] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben a felperes a felülvizsgálat engedélyezésének okaként a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján a joggyakorlat egységének biztosítására és a felvetett jogkérdés különleges súlyára hivatkozott, mivel a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy a Kúria állást foglaljon a háttérszabályozás szerint irányadó fogalmak értelmezéséről, mert arról az első- és másodfokú bíróság eltérően döntött, továbbá ezt indokolja a termelők által évente benyújtott kifizetési

kérelmek nagy száma is. Érvelése értelmében a felvetett jogkérdés azért különleges súlyú, mert a definíciók pontos meghatározásának hiányában a kifizetések megtagadhatók, ami a gazdák részére jelentős anyagi veszteséget jelent. A jogerős ítélet hatályában fenntartása olyan joggyakorlat kialakulását eredményezné, amely az irányadó háttérszabályozás fogalmi elemeinek nem megfelelő értelmezéséhez vezetne, azokat olyan tartalommal töltené meg, ami a valódi jelentésükön túlterjeszkedik. Az egybeművelés fogalma nem ír elő elkülönítési kötelezettséget.

[16] Az ügy érdemére kiható jogszabálysértés a kérelem szerint a Pp. 346. § (5) bekezdése és a Pp. 369. § (3) bekezdés *b)* és *c)* pontja megsértése. Kifogásolta, hogy a törvényszék nem értelmezte az egybeművelés fogalmát, holott ez a Pp. 346. § (5) bekezdés alapján kötelezettsége lett volna. A másodfokú eljárás során tett nyilatkozatát nem vette figyelembe, felülbírálati jogkörét nem megfelelően gyakorolta, irreleváns bizonyítást vett fel, az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből helytelen jogi következtetést vont le.

[17] Arra is hivatkozott, hogy a döntésnek a felperesre mint egyénre nézve is különleges súlya van, mert az számára jelentős bevételkiesést eredményezett. Emellett a jogerős ítélet a termőföldek védelmét is sérti, hiszen a gyümölcsöztetésükhöz szükséges anyagi javak kerültek a másodfokú bíróság által megvonásra, a felülvizsgálat engedélyezésének hiányában jogsértő és hibás ítélet maradna hatályban, amellyel a felperes hite az igazságszolgáltatásban végképp megrendülne.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme az alábbiakra tekintettel alaptalan.

[19] A felülvizsgálat engedélyezése a polgári eljárás elkülönülő, önálló kérelemre induló és a kérelem elbírálásával befejeződő szakasza, amelyet csak eredményessége esetén követ az eljárás vizsgálati kérelmen alapuló, rendkívüli perorvoslati szakasz (Pfv.VI.20.764/2020/3. megjelent: BH2020. 366.). A Kúria ebben az esetben is kötve van a fél kérelméhez [Pp. 2. § (2), 405. § (1), 370. § (1) bekezdés, 364. §], a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglaltakat vizsgálja.

[20] A Pp. 409. § (2) bekezdésben felsorolt valamennyi esetben a felülvizsgálati kérelem nélkülözhetetlen eleme a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdés megjelölése. A felülvizsgálat engedélyezését megalapozó elvi jelentőségűnek az olyan jogkérdés minősül, amely egy jogszabály rendelkezésének értelmezésével, a norma alapvető tartalmával és az ahhoz kapcsolódó jogkövetkezményekkel függ össze [Kúria felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK véleményének (a továbbiakban: 1/2021. PK vélemény) 1. pontjához fűzött indokolás].

[21] A felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben egyrészt a „háttérszabályozás” szerint irányadó fogalmak téves értelmezésére hivatkozott. A Pp. 410. § (2) bekezdés *b)* pontjának megfelelően azonban azt az anyagi jogi normát nem jelölte meg, ami a felülvizsgálat engedélyezése esetén az ügy érdemére kiható jogszabálysértést eredményezhetné. Önmagában a Felhívás egyes pontjaira történő utalás az azt tartalommal kitöltő és megsértett jogszabály pontos megjelöléseként nem értelmezhető, ennek hiányában a jogszabálysértés sem vizsgálható.

[22] Ezt meghaladóan az ügy érdemére kiható jogszabálysértésként a jogerős ítélet Pp. 346. § (5) bekezdésébe és a Pp. 369. § (3) bekezdés *b)* és *c)* pontjába ütközését állította, az engedélyezés okaként a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjának első fordulatra és a *b)* pont első fordulatra hivatkozott.

[23] A Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pont alapján a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű

jogkérdést vet fel, amellyel a Kúria jogegységi határozatban vagy az általa a BHGY-ben közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy az eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn.

[24] A felperes a kérelemben arra nem hivatkozott, hogy a Pp. megjelölt szakaszainak értelmezése kérdésében a gyakorlat nem egységes. A bírói gyakorlattól történő eltérést egyébként az elsőfokú és a jogerős döntésben megfogalmazott különböző jogértelmezés sem vetheti fel. A joggyakorlat egysége kizárólag másodfokon jogerőre emelkedett, vagy legfelsőbb bírósági döntések eltérő értelmezése útján valósulhat meg [1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 1. pontjához fűzött indokolás], erről azonban a perbeli esetben nincs szó.

[25] A Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontja értelmében akkor engedélyezhető a felülvizsgálat, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya vagy társadalmi jelentősége miatt indokolt. E rendelkezés első fordulata kizárólag akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön túlmutat.

[26] A felperes által felsorolt egyes eljárási szabályoknak [Pp. 346. § (5) bekezdésébe és a Pp. 369. § (3) bekezdés *b)* és *c)* pontja] nem volt az adott ügytől elrugaszkodó, a Pp. felhívott szakaszainak alkalmazásában rejlő, általánosítható és a felülvizsgálati eljárás során vizsgálható értelmezési kérdése, ezért a felülvizsgálat a felperes által megjelölt ezen okokból sem engedélyezhető.

[27] Mindezekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a Pp. 411. § (1) bekezdés alapján megtagadta.

[28] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

[29] A Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontjának első fordulata kizárólag akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön - különleges súlyára tekintettel - túlmutat.

Alkalmazott jogszabályok

[30] Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja

Záró rész

Budapest, 2022. december 8.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnök, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró